

نومرو: ۳-۸۰

اداره خانه

ایستانبول، جغال اوغلنده

دائرة اجتهد

Idjtihad Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه یه خادم

نجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

۱۲ ایلول ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش،
ممالك اجنیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره

يايا قالديرملرى اوزرنده متجسسانه طولاشديغنى وبعضاً
بياض برخيالک جاذبه رفر ف دامانه طوتوله رق صوکرده ده
سوقاق آرالرينک ظلمت مجهوليتى ايچنده غائب اولديغنى
سويله ينلر وار .

هله شوتلفون قومپانيه سى تأسيساتى ا کمال ايتسين .
بو قولاقلر کيم بيلير نه قومده ديلره شاهد اولاجق . موثوقيتى
پک زياده تامين اولنان بر منبعدن ترشح ايدن معلوماته
کوره کچنلرده ارباب قلمدن برى غريب بر مضحکيه
معروض قالش . بو ذاتک زوجه سى بر دنبره راحتسز -
لانديغندن همان تلفون باشنه کچوب دوقتورينه معلومات
ويرر :

— آمان دوقتور ، مادام بر دنبره فنا لاشدى ، صول
طرفده سانجى .. نه يامالى ؟

— سانجى طرفه صبحاق بر لاپا قويک وصيق صيق
دکيشديرک . صوکره ...

تام بوصره ده تلفونک ايچنده بر شيلر اولور . سس
دوام ايدر :

— صوکره يکرمى درت ساعت قدر کندى حالنه
بيراقکزه ، ايجه صوغوسون . نهايت بيوجک بر چکيچله
کيرى پاصى تماميله دوکولونجيه قدر دوگمه لى . نهايت
شدتلى بر صوفيسقيه سنک تضيقى آلتنده يقامق ايجاب ايدر .
زوالى محررک کندى زوجه سنک حسابنه ديگله ديکى
شو صوک سوزلر بر تشوش نتيجه سى اوله رق کيم بيلير
هانکى ديمرجينک کنديسنه انتقال ايدن وصايای
صنعتکارانه سى ايدى !

پينا

بر شکايت

(وردس - ورذ) ک بر منظومه سى

ايشته بر تحول .. آرتق فقيرم . ده ا از بر زمان
اول عشقکزه مبتلا قلبمک قاپيسنده بر منبع نوشين ايدى که :

مشغله يکانه سى زمزمه در جريان اولمقدن عبارتدى .
نه کندى لطف گرمى ، نه بنم احتياجى دوشونمه بهرک
آقدى .

§

نه مسعود دقيقه لر صايدم ! سماوى بختيارلرک تماميله
بختيارى ايدم . لکن شيمدى او زمزمه دار ، مشعشع ،
عشق جوشان چشمه مقدسندن نه قالدى ؟ اعتراف
جسارت ايدم يممى ؟ آتجق تسريح وتلذذ ايمه ين کول
بر قويو .

§

بر عشق قويوسى ، درين اوله بيلير واميم ، اصلا
قورو قالماز :

لکن صولر سکون وظلمت ايچنده اويورسه نه فائده ؟
ايشته بويله ، وشيدا قيلمک تا قاپيسنده کى تحول درک :
بنى فقير ايتدى .

على رضا سبغى

آبونه بدلى ۵۴ غروشه چيقاريلد ينى حالده حالا برسنه لک
آبونه ايچون قرق غروش کونده ره لر وار . آبونه قيد ايدلک
ايشته ينلرک بو خصوصه دقت ايمه لر ينى رجا ايدم دز .

يمنده عمر گذار اولان مأمورلر

و

« حديد »

زوالى مملکت اسکلتي ! سن ، اوچيوزاللى بش [۱]
سنه دنبرى شانلى عثمانلى بايراغى آلتنده ياشا ديفک حالده ،
طابورلرله ، واپورلرله کلن عسکرى چيقاره جق بر ريجتمه ؛
براى سياحت و وظيفه هر کون ورود ايدن بيکگرچه
يولجى ، سياح و مأمور ينى چيقاره جق بر اسکله يه و بوکلن
يولجى لرى اقامه ايدم جک بر خان ويا بر اوتله ، هله او

[۱] ۹۷۶ سنه سنده (هجرى) قوجه سنان پاشا طرفندن
صنعا لک فتحندن صکرا ، يمنک بو کونکى حال حرايسنه نظر
— عمران وترقى بلده يواننده همان بر آغاچ بيله ديکيليمش
دنسه بچادر .

بری، هر مأموری ایکی سنه دن فضله یمنده طوماق [۱]۰۰
دیگری ده، مثلاً بیگر غروش معاشله لایعین اوچ
مأمور کوندروب اوچندن استفاده ایدیلهمه چکنه و بالتیجه
عدم خشنودی بی جنبه وسیله لر احضار ایدلش اوله جغه،
اوچ بیگ [۲] غروشله عقلی باشنده، منتخب بر مأمور
کوندرمک ...

ایشته تطبیقده یسردن باشقه عسری متصور اولمایان
بویکی اساس نه وقت تأمین ایدیلیرسه، یمنده او وقت
بوتون معناسیله «اصلاح» ایدلش اولور!
چونکه یمک اصلاحی، مأمورینک تأمین رفاه
سعادت و سلامتده و حیات عمومی محلیه یکرشته بر قانونک
موجودیتده آرامالیدر.

عکس تقدیرده «مصوع» ک دنکی [۳] تاریخی،
بو کون کوز اوکندن دور طوماق مجبوریتده یز ظن
ایده رم !!!

[۱] چونکه یمک هواسیله امتزاج ایدهمه ین مأمورلر،
ایکی سنه دن فضله ایفای خدمته مجبور طویلیرسه، اولرک
وجودندن آتیا استفاده ایدیلهمه چکی طبیعیدر.

[۲] یمنده هیچ برشی اولمادی کی موجود اولان هر شیء ده
بهالیدر.

[۳] مصوعدهده بر وقت مصر بایراغی تموج ایدور و بر
مفرزه عسکریه سی ده بولونیور ایدی. ایتالانلر، حقوق عمومی
دول قواعدینک اراضی حایله واشکال استیلا اساسلرندن
بعضیلرینه استناداً اولجه اوافق اطهره وصورکرده مصوعه تجاوز
ایتدیلر. باب عالینک ۱۸۸۵-۱۸۸۸ تاریخی نوطه و پروتستولرینه
رغم مصر بایراغینک یاننده ایتالیا بایراغی ده تموج اتمک باشلادی
و معلومات موجودیه نظرأ پک آز برمدت صکرا مصر بایراغی
تماماً و ابدیاً اقول ایتدی و ایتالیا کیمیتی حکمران اولفه باشلادی.
بو تجاوز و استیلا کیفیتری او وقت، کرک ایتالیا حکومتجه
و کرک دول سائرجه پک طبیعی کورولدی. کرچه حبشله،
ایتالیا عسکری ایجه چارپشیدی، و اونلری ده بوکونکی دائره
قانون و مدینته صوقه بیلیمک ایچون لزومی اولان قانی
دوگمکدن چکینمیدی و جزئی بر فدا کارقله بویوک بر قطعه نک
اسکله سنه صاحب اولدی.

(مصوع، حدیده نک قارشیتده و حدیده ی بکری دوت
ساعت بعد مسافده کاشدر)

کونلرجه و بعضاً هفته لر وایلرجه تمادی ایدن یوجلیقدن
صکره سرسم، یورغون و خسته بر حالده اولارق برر
برر عربلرک صیرت لرنده چیقاریلان عسکرلری، اویچاره
وطن مدافع لرنی، سایه حمایته آله حق بر قشله یه، بر
دویه بیله مالک دکلسک !....

بو کبی برچوق محرومیتلر، بومملکتی زیارت ایدنلرک
بیشکاهنده تجسم ایدر ...

حدیده و جوارنده اوقاتکذار اولان اهلینک و بالخاصه
روم ایلی و آناتولیل اولوب بورالرده ایفای وظیفه ایدن
مأمورین و مستخدمینک وهله استانبول محیطنک بی نظیر
اولان لطافت طبیعیه سی، حیات ذوق آوری، مائی
ده کیزلرک سطحنه عکس ایدن ضیای شمسک حصوله
کتیردیکی نظر فریب التماقی قارشیتده امرار حیات
ایدن و او مناظر حیات بخشانک حضور سعادت و سلطنتده
بویون آگن استانبولیلرک، قرون وسطی خرابه لرندن
باشقه برشیته بکزه مه ین بومملکتده یاشادقلری حیات
سفالت آلودی کوروبده آغلاماق هر فرد ذی ادراک
کاری دکلدرد.

یمنه کیدن، بورالرده بر آز تدقیقاتده بولونان بر
کیسه نک، مأمورین ایله عسکرک طرز کذران حیاته
آجیاسی پک ضروریدر!

مأمورلر، کرچه حکومتک خدمتچیلر ندرلر. لکن
بونلر، اولریمزده بولونان خدامه مشابه اولمایوب، دیگر
مدنی مملکتلرده اولدینی کبی، بر حقوق حیاتییه
مالک اولملری ایجاب ایدر؛ و ذاتاً حکومتکده بو کون
بونلرک محافظه حیاتلرینه بذل اهتمام ایله مه سی اقتضا ایدر، که
یارین اولرک ایفا ایله دکلری وظیفه لرده کی اطرا دی معامله،
اکمال نواقص و حسن تمشیت اموری لایقیه تأمین ایده بیلسون!

یمنده، مأمورینک حقوق حیاتییه لرنک صورت
تأمینی، اولجهده سویله دیکم [۱] کبی ایکی شرطله قابلدر:

[۱] بحر احمر، سودان و بحر سفید خاطره لری

حوایج ضروریه — آتمک صو ...

برنجیسی : یمک مرکزی اولان بر شهرده ، روم
بر فورونجینک آئنده . ایکنجیسی : هیچ یوق ... یرلی
صوی ، زهیر کبی طوزلودر . قطعاً ایچلمز . معاشی
مساعدا اولئر ، بویوک داماجانلر ایله (قران) دن طاتلی
صو کتیردیرلر . وسطی صورتده ، بر خانهده آیده بش
داماجانا صو ایچلمش اولسه ، بش مجیدیه ویرمک ایجاب
ایدر [۱] .

احوال هوایه وحرارت شمسیه ورطوبت — یازین ،
قرق ، قرقبش درجه حرارت شمسیه رغماً — قیشین
آنجق ایکی ، اوچ دفعه یاغور یاغار ، آندن صو کرا
یکرمی — اوتوز درجه حرارتله برابر ، بر اوقدرده
رطوبت !!

اوکله وقتی اوطه لرك کوشه لرندن ، رطوبتدن یاغور
کبی صولر آقار . انسانک وجودندن آقان ترلر طوز
خلاصه سی کیدر ، جلدی تخریش ایدر . ضعف عمومی به ،
فقرالدمه مبتلا اولمیان بش ، اون فرد تصور اولونه ماز .
مایس ، حزیران و تموز آیلرنده حضورشکن بر
(أزیب) روزکاری بوتون دهشتیله باشلار ، فورطنه دن ،
توزدن ، قومدن باریخق قابل اولماز . پنجره لر آچیله ماز ،
چونکه برآز صو کرا آچیق پنجره دن ایجری به . کیره ن
روزکار ایله قاریشیق قوم دانه لری خانه نک ویا رسمی
بردارئه نک ایچنده اینجه بر قوم طبقه سی تشکیل ایدر ، که
اولوقت آنکله ساعترجه اوغراشمق ، سوپورمک ،
تمیزله مک لازمدر

[۱] صو پاره سی یالکز بونکه بیتمش اولماز . حدیده ده
هیچ حمام یوقدر ، بو سببله هرکس اوندده ویاژ موسمنده
هرکون حتی ایشیاق کونلرده ایکی دفعه یقاعغه مجبوردر .
بونک ایچون بکار بر مأمورک دخی بر خانه استیجار ایتسی
ضروریدر .

سالفالبیان طوزلو صولر ، بلده نک بر ، ایکی ساعت
خارجنده اولوب بر دوه سنی ایکی ، اوچ غروشه کتیرلر .
هرکون بر ، ایکی ؛ اوچ دوه یوک صویه عرض احتیاج ایدن
کثیرالعالمه مأمورلر وارددر . آرتق بونلرک شو حسابجه . یالکز
صو ایچون ایده جکاری مصارفی دوشونیکز !

یازین اکثری کونلری ده ، ایکندی وقتندنصکره
کونش مائی بولوطلر آلتنه تواری ایدر و بونی متعاقب
شرق طرفندن سیاه بر بولوط یاواش ، یاواش زمینی
سوپوردرک شهره تقرب ایدر ، برآز ده صکرده
اوزاقدن ، یره دوشوب باطلا به رق ییلدیرملر ، شمشکرله
دنیا یی تارومار ایده جک کبی کورونه ن بو سیاه بولوط ،
بر فورطنه ایله برآنده مملکتی استیلا ایدر .

بو دقیقه ده اورته لغک قراکلیله برابر ، هر طرفه
برسرینک حکمفرما اولور ، دستیلرک آغزلی قیانه ن
دیشاری به ، میدانه بیراقلیر ، بونلر برمدت موقه ایچون
بوز کبی صوغور ، آب حیات اولورلر
— ایشته سرین بر قوم طوفانک بخش ایتدیک
حیات

بو یوقسزقلار ، محرومیتلر ، طوفانلر ، آتشلر ،
قوملر ، وحشتلر ، دهشتلر ایچنده دمکذارسفال اولورکن
انسانک کوزلی اوکنده ینه مصوعک ، عدنک بوز
فابریقه لری تجسم ایدر !

کندی اولکه مرک طرفینده بولونان بوانکلز وایتالیه
اداره لرنده کی مملکتلرده باشایان مأمورینک کافه احتیاجان
واستراحتلری نصل تهوین و تأمین ایدلمش طرز کزدان
حیاتلری تدقیق اولونمش ، کوزه دلمشسه ، بز میکیلده او
درجه ده اونودلمش ، حتی تأمین استراحتلری اغورنده
هیچ برشی دوشونله مشدر !

امید ایدرمکه ، بوندن بویله « یمین » ده : — تکبیل
معناسیله — دوشونیلیر . . . زیرا ، بوکون ، « دوشونمک »
دورینه تمامیله داخل اولمش بولونیورز .
— استانبول : ۲۱ ، مایس ۳۲۹ —

اوغوز آرسلان

اشهاد :

عسکر و یولجیلرک حاملر صرتنده قاره یه جیقما ی
کیفیتی بوندن آلتی یدی سنه اوله کلنجه یه قادر دوغرا

مقاله نك عنوانی (مكتب علمي - حیات علمی) در ،
محرری دوكتور عبدالله جودت در .

مقاله نك مدخلی شو كله لره خلاصه اولونابیلیر .
انسانك موجودیت جسمانیه سی ناصل آنا رحمنده تشكلی
پذیر اولورسه ملتلك شخصیت معنویه لری ده مكتب لردم
وبالخاصه مكتب ابتدائیلر ده وجود پذیر اولور . بزم

مكتب ابتدائیلر من مقلد ابتدائیلر من در . مملكت من
سراپا معنای لغویسیله بیر «دار فنا» در : عرقزك وجود
جسمانیسی صیتمه ، دیزانتیه ری ، فرنکی ، چیچك ،
تیفوالمخ خسته لقاری طرفدن قیریلوب كچیریلور؛ وجود
عقلیمز مكتب ابتدائیلر مزده قتل اولونماقده در . مكتب
علمی هریرده حیات علمی در . بز ، مكتب علمی ممات
عالیدر . بو مقدمه دن صوكره مقاله نك اوزی باشلايور
وبواوز تماماً حیات اوزه رنده یازیش ، حیات دن آلینمشدرد .
بونلر دوشونولن شیلر دكل یاشانیلان شیلردر . عیناً
(اجتهاد) قارئیرینه عرض اولونمالیدر .

شیمدی دیکله یلم و دیکله دیکمز ، مقاله نك محرری
دكل یاشادیغمز حیات در :

«نهوت ، بزم مكتب ابتدائیلر مزدر . بز بورالردم
نسل آتی یه ، یاشامای ، مبارزه ایتیمی ، غلبه چالماي
دكل .. اولمی ، سورونمی ، بوكوله یی ، انقیاد ایتیمی
قورقماي ، توكل ایتیمی ، وارلغی ، نفسی و عزت نفسی
اونونمايی تعلیم ایده رز .

کچن کون يك قیمتدار کنج معلم سلیم سری بك
اوكمده اولدینی حالد پاتختك مكتب ابتدائیلر دن بیر قانچی
زیارت ایتدم . بونلرک بیر قانچك فطوغرافلرینی ده آلدق .

بونلرک ایکیسندن بحث ایده جکم . (دار السعاده
آغاسی محمد آغا مكتب ابتدائیی) دیوان یولنده در . طار
بیر قاپیدن کیردك . بز ی استقبال ایدن ، مدعش وانسانی
یره سیریحی بیر آبدستخانه قوقوسی اولدی . طاشدن
یایلمش اکثر باصامغی قیریق و خطر آباد . بیرنجی

ایدی فقط نافع نك محلی حکومتیه ویردیکی ۱۶ بیک
لیرالق برقره دی سایه سنده اوافق بیر لیمان وجوده کتیرلمش
ایسه ده ، سپر دیواری یایلمامش اولدیغدن قوم طولش
ویرسنیه قادار اسکی حالی آلاجی شبه سز بولونمشدرد .
بولما نك کومروك اوکنده یایلماسی مقتضی ایکن حکومت
قوانغه یاقین بیر میدانلق اوکنه یایلمش در . سبی بعض
متجیزان بلده نك منفعت خصوصیه لری نه خدمت در . اشیای
تجاریه یه حمال صرترلرنده اولاراق دیکزدن چیقار یلاقده در .
جهت عسکریه بو یاقینلرده صو تصفیه ماکنه سی
کونوردی . فقط وینچ اولمادیغدن قومه باطمش قالمش در .

آینه مطبوعات

بوصو ك كونلرده ، هفته لق ، اون بش كونلك آیلق
بیر چوق مجموعه لر چیقمايه باشلادی .

بونلر حقیقی بیر احتیاج عرفان وتنورك محصول
ونتیجه لری میدر لر بیلم . بو مجموعه لرك بیر چوغنك
صاحب وناشر لری اون بش یکیرمی یاشلرنده کنجلردر .
بزم مملکت مزده داها اون طقوز یاشنی اکمال ایتمه مش
ایکن بیر La philosophie d'Epicure یازاجاق بیر
J. M. Guyau نك ظهور ایده مه یه جکی مع الاسف
شبه سزدر . بو شبه سزك وبو قناعت موجود ایکن
بو هوس محصول لرندن بالطبع بویوک بیر تجدید وتجدد
بکله نیله من . مقصد بو کنجلرک جسارت وشوقلرینی
قیرماق دکلدر . بونکله برابر حیاته ده اوکر نك واوکر نك
دورلرینك معین وقطی حدودلری اولدینی بیلمه لی در
صانیرم .

بو تازه مجموعه لر ایچنده (مكتب موزمسی) مطالعانه
ومتفکرانه یازیلماقده متمیزدر . (مكتب موزمسی) یه
آیریمه بیر مقاله حصر ایتك ایستردك . بو هفته (رسمی
مكتب علمی) نك ایلول ۱۳۲۹ تاریخلی و ۴ نومرولو
نسخه سنده مندرج مدعش بیر مقاله یی معاینه ایده جکز .